

Reguła

z podziałem
na każdy dzień roku

Św. Benedykt z Nursji

Reguła

z podziałem
na każdy dzień roku

Przekład
Anna Świderkówna

TYNIEC
WYDAWNICTWO BENEDYKTYNÓW

Imprimi potest: Opactwo Benedyktynów
L.dz. 7/2022, Tyniec, dnia 25.01.2022 r.
† Szymon Hiżycki OSB, opat tyniecki

Wydanie pierwsze, Kraków 2022

ISBN 978-83-8205-163-6

© Copyright by Tyniec Wydawnictwo Benedyktynów
ul. Benedyktyńska 37, 30-398 Kraków
tel. (012) 688-52-90; tel/fax (12) 688-52-91
e-mail: zamowienia@tyniec.com.pl
www.tyniec.com.pl

Druk i oprawa:
Tyniec Wydawnictwo Benedyktynów
druk@tyniec.com.pl

Wstęp

„Bezczynność jest wrogiem duszy. Dlatego też bracia muszą się zajmować w określonych godzinach pracą fizyczną i również w określonych godzinach czytaniem duchownym” (RB 48,1).

Jednym ze zwyczajów, które praktykuje się w każdym klasztorze benedyktyńskim, jest czytanie wybranej lektury podczas obiadu. Co tydzień wyznaczany jest lektor, który w okresie pełnienia swojej posługi czyta dla wspólnoty konkretną publikację. Po zakończonym obiedzie odczytywany jest fragment z Reguły św. Benedykta na dany dzień. Wiedzą o tym goście opactwa oraz oblaci benedyktyńscy, którzy w swoim środowisku również praktykują codzienną lekturę Reguły podzielonej na fragmenty na każdy dzień roku.

Postanowiliśmy udostępnić w tej książce tekst tego dokumentu podzielony właśnie

w taki sposób, inspirowany tym, który jest przyjęty m.in. w Opactwie Benedyktynów w Tyńcu. Całość wydana jest w tej samej formie, co poprzednie publikacje, czyli *Psalterz tyniecki* oraz *Modlitewnik benedyktyński*. Jako uzupełnienie polecamy książkę Szymona Hiżyckiego OSB, *Minuta ze św. Benedyktem*. W niej ojciec podjął się objaśnienia Reguły św. Benedykta, w formie krótkich komentarzy do jej tekstu podzielonego we wspomniany sposób.

.....
1 stycznia

1 lipca
.....

Prolog

¹ Słuchaj, synu, nauk mistrza i nakłoń [ku nim] ucho swego serca. Napomnienia łaskawego ojca przyjmuj chętnie i wypełniaj skutecznie, ² abyś przez trud posłuszeństwa powrócił do Tego, od którego odszedłeś przez gnuśność nieposłuszeństwa.* ³ Do ciebie więc kieruję teraz moje słowa, kimkolwiek jesteś ty, co wyrzekasz się własnych chęci, * a chcąc służyć pod

Prol 2 „Posłuszeństwo ... nieposłuszeństwo” – być może jest to nawiązanie do Rz 5,19 (Adam – Chrystus).
Prol 3 „Własnych chęci” – po łac. jest to liczba mnoga od słowa *voluntas* (dosłownie: wola), niemożliwa do oddania po polsku. Ludzka wola sama w sobie nie jest zła, chodzi tu o wyrzeczenie się różnych pragnień i zachcianek dyktowanych miłością własną.
„Służyć pod rozkazami” – łac. *militaturus*, czasownik ten pierwotnie oznaczał tylko służbę wojskową, w czasach św. Benedykta również służbę w życiu cywilnym; wojskowe porównania w odniesieniu do życia

rozkazami Chrystusa Pana, prawdziwego Króla, przywdziewasz potężną i świętą zbroję posłuszeństwa.

.....
2 stycznia

2 lipca
.....

⁴ Przede wszystkim, gdy coś dobrego zamierzasz uczynić, módl się najpierw gorąco, aby On sam to do końca doprowadził. ⁵ Wówczas, skoro raczył nas już zaliczyć do grona swoich synów, nie będzie musiał kiedyś się smucić naszymi złymi postępками. ⁶ Posługując się dobrem, jakie w nas złożył, powinniśmy zatem zawsze być Mu posłuszni, bo w przeciwnym razie mógłby nas nie tylko wydziedziczyć, jak rozgniewany Ojciec swoich synów, ⁷ lecz także jak groźny Pan, obrażony naszą nikczemnością, wydać na wiecz-

duchowego znajdujemy często (por. Ef 6,10–17; 1 Tes 5,8; 1 Tm 1,18; 6,12; 2 Tm 2,3n).

ną karę sługi niegodne, gdyż nie chcieliśmy iść za Nim do chwały.

.....
3 stycznia

3 lipca
.....

⁸ Powstańmy więc wreszcie, skoro Pismo Święte zachęca nas słowami: *Teraz nadeszła dla nas godzina powstania ze snu* (Rz 13,11). ⁹ Otwórzmy nasze oczy na przebóstwiający światło, a nasze uszy na głos Boży, który nas codziennie napomina wołając: ¹⁰ *Obyście usłyszeli dzisiaj głos Jego: nie zatwardzajcie serc waszych* (Ps 96,8). ¹¹ I znowu: *Kto ma uszy, niechaj posłyszy, co mówi Duch do Kościołów* (Ap 2,7). ¹² A co mówi? *Pójdźcie, synowie, słuchajcie mnie, nauczę was bojaźni Pańskiej.* ¹³ *Biegnijcie, dopóki macie światłość życia, aby ciemności śmierci was nie ogarnęły* (Ps 34[33], 12; J 12,35).

.....
4 stycznia

4 lipca
.....

¹⁴ Pośród licznego tłumu, któremu Pan mówi te słowa, szuka On sobie współpracownika i raz jeszcze powtarza: ¹⁵ *Któż jest człowiekiem, co miłuje życie i pragnie widzieć dni szczęśliwe?* (Ps 33,13 Wlg). ¹⁶ Jeśli słysząc to, odpowiesz: „Ja”, rzecze ci Bóg: ¹⁷ *Skoro chcesz mieć prawdziwe i wieczne życie, powściągnij swój język od złego, od słów podstępnych twe wargi. Odstąp od złego, czyń dobro; szukaj pokoju, idź za nim* (Ps 34[33],14–15). ¹⁸ Gdy tak będziecie postępować, oczy Moje zwrócone będą na was, a uszy moje otwarte na prośby wasze. *I zanim mnie wezwiecie, powiem: «Oto jestem»* (Iz 58,9). ¹⁹ Cóż dla nas milszego, bracia najdrożsi, nad ten Boży głos zaproszenia? ²⁰ Oto w swej łaskawości Pan sam ukazuje nam drogę życia.

.....
5 stycznia

5 lipca
.....

²¹ Przepasawszy więc biodra* wiarą i pełnieniem dobrych uczynków, podążajmy ścieżkami Pana za przewodem Ewangelii, abyśmy zasłużyli na oglądanie Tego, który nas wezwał do swego Królestwa. ²² Jeśli zaś pragniemy zamieszkać w Przybytku Jego Królestwa, musimy iść drogą dobrych uczynków, gdyż inną tam się nie dochodzi.

.....
6 stycznia

6 lipca
.....

²³ Zapytajmy zatem Pana razem z Prorokiem: *Kto będzie przebywał w przybytku Twym, Panie, kto zamieszka na Twojej świętej górze?* (Ps 15[14],1). ²⁴ A zapytawszy słuchajmy, bracia, jak Pan odpowiada i ukazuje nam drogę do swego przybytku ²⁵ mówiąc: *Ten, kto postępuje bez skazy,*

Prol 21 Por. Ef 6,14.

działa sprawiedliwie, ²⁶ a mówi prawdę w swym sercu i nie zwodzi swym językiem; ten, ²⁷ który nie czyni bliźniemu nic złego i nie słucha oszczerstw przeciw swemu sąsiadowi (Ps 14,2–3 Wlg). ²⁸ A gdy diabeł mu coś doradza, odtrąca go razem z jego podszeptami daleko od swego serca i od razu wniwecz obraca, a rodzące się pokusy rozbija o Chrystusa [jak o skałę].*

²⁹ Tacy ludzie, pełni bojaźni Pańskiej, nie wpadają w zarozumiałość, gdy widzą, że dobrze postępują. Uważają bowiem, że nawet to dobro, jakie w nich jest, nie z własnej ich mocy, lecz od Pana pochodzi. ³⁰ Wielbią zatem Pana, który w nich działa i wołają razem z Prorokiem: *Nie nam, Panie, nie nam, lecz Twemu imieniu daj chwałę (Ps 115,1[113,9]).*

Prol 28 Dosłowne tłumaczenie niemożliwe, w dużym przybliżeniu: „nowo narodzone z niego myśli rozbija o Chrystusa” – jest to nawiązanie do Ps 137[136],9; por. także 4,50.

³¹ Podobnie i Paweł Apostoł nie przypisywał sobie zasługi z racji swej pracy apostołskiej, lecz mówił: *Z łaski Bożej jestem tym, czym jestem* (1 Kor 15,10), ³² a kiedy indziej znowu: *Kto się chlubi, niech się w Panu chlubi* (2 Kor 10,17).

³³ Dlatego też Pan powiada w Ewangelii: *Każdego, kto tych słów moich słucha i wypełnia, można porównać z człowiekiem roztropnym, który dom swój zbudował na skale.* ^{34*} *Wezbrały potoki, zerwały się wichry i uderzyły w ten dom. On jednak nie runął, bo na skale był utwierdzony* (Mt 7,24–25).

.....
7 stycznia

7 lipca
.....

³⁵ Aby wszystko doprowadzić do końca, Pan oczekuje, że będziemy codziennie odpowiadać czynami na te Jego święte

Proł 34 Został tu opuszczony pierwszy człon zdania tekstu Ewangelii: *Spadł deszcz.*

napomnienia. ³⁶ A chcąc, byśmy zdążyli poprawić się z grzechów, przedłuża nam dni tego życia ³⁷ zgodnie ze słowami Apostoła: *Czyż nie wiesz, że dobroć Boża chce cię przywieść do nawrócenia?* (Rz 2,4). ³⁸ Łaskawy bowiem Pan mówi: *Nie chcę śmierci grzesznika, lecz aby się nawrócił i żył* (Ez 33,11). 8 stycznia 8 lipca

³⁹ Gdyśmy więc, bracia, zapytali Pana, kto może zamieszkać w Jego Przybytku, usłyszeliśmy w odpowiedzi, co należy czynić, by w nim zamieszkać. Obyśmy wypełniali obowiązki tego, który tam ma mieszkać! ⁴⁰ Powinniśmy więc przygotować nasze serca i ciała do walki pod świętym posłuszeństwem* przykazaniom Bożym, ⁴¹ A gdy coś zbyt trudne będzie dla naszej natury, prosimy wówczas Pana, by kazał łasce swojej przyjść nam z pomocą.

Prol 40 Dosłownie „na walkę świętego posłuszeństwa”, co oznacza walkę dla osiągnięcia świętego posłuszeństwa.

.....
9 stycznia

9 lipca
.....

⁴² Jeśli pragniemy uniknąć kar piekła i osiągnąć życie wieczne, ⁴³ to póki jest jeszcze czas, póki w tym ciele będąc możemy wszystko to wypełniać w świetle ziemskiego życia, ⁴⁴ śpieszmy się i to tylko czynmy, co nam przyniesie korzyść na wieczność.

.....
10 stycznia

10 lipca
.....

⁴⁵ Mamy zatem założyć szkołę służby Pańskiej. ⁴⁶ Ufamy przy tym, że zakładając ją nie ustanowimy nic surowego ani na- zbyt trudnego. ⁴⁷ Jeśli jednak niekiedy dla naprawienia błędów i zachowania miło- ści, tam gdzie sprawiedliwość i rozsądek tego wymagają, okazemy się nieco bar- dziej surowi, ⁴⁸ nie uciekaj od razu, prze- jęty strachem, z drogi zbawienia, bo wejść na nią można tylko ciasną bramą.*

Prol 48 Por. Mt 7,13n.

⁴⁹ Gdy będziesz postępował naprzód w życiu wspólnym* i w wierze, serce ci się rozszerzy i pobiegiesz drogą przykazań Bożych z niewysłowioną słodczą miłości. ⁵⁰ Tak nie odstępując nigdy od nauki Pana, w Jego prawdzie wytrwajmy w klasztorze aż do śmierci, abyśmy przez cierpliwość stali się uczestnikami Męki Chrystusowej* i zasłużyli na udział w Jego Królestwie.

[Amen]

Koniec Prologu

Prol 49 „Gdy będziesz postępował naprzód w życiu wspólnym” – łac. *Processu ... conversationis. Conversatio* znaczy na ogół „sposób życia”, tutaj życia wspólnego, monastycznego.

Prol 50 Por. 1 P 4,13.